

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyitlerek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELLENŐ TARSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tisztai önszegélyző szövetkezet«, a »Csaktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadhatók:

Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukas M., Oppelk A.,
Daube G. L. és társánál és Hornál.
Brünnen: Stern M.

Nyitlér petítésora 10 kr.

Szövetkezzünk!

A »Muraközben«-ben már több ízben volt alkalmunk gazdasági és pénzügyi viszonyainkról szakemberek cikkeit olvasni, s ha azokat figyelemmel kísértük, azt ta pasztaltuk, hogy csak mindig azon tanakodnak az emberek, hogy és mikép lehetne a földműves osztálynak olcsó kamatláb mellett kölcsönököt kieszközölni, hogy ekként mostoha helyzetükön javítva legyen.

Nem vagyok e részben szakember, de tapasztalataimból kifolyólag nem tartom célszerűnek azt, hogy az amugy is már tulnyomólag eladósodott földműveseinket újabb és újabb kölcsönök kieszközölésével terheljük, mert ezen kölcsönököt vissza is kell fizetni, holott a visszafizetés mai nap ság igen nehezen megy.

A földműves a kölcsön vett pénzt ritkán használja úgy fel, mint kellene, mert könnyű módon jutott hozzá, s rendszerint birtokának vagy szabadkézből, vagy bírói uton leendő eladásából jut csak azon helyzethez, hogy a kölcsönt megfizethesse.

Szerintem csak egy mód van, a mellyel földműves osztályunkat a folytonos eladósodástól megmenthetnénk és ez volna a szövetkezetek megalakítása, melyek már városunkban amugy is a régebbi időkől fogva fennállanak, s a mint ott forintok

gyűjtésével rendelkezhetnek, megteheltük azt falukban fillérekkel. Hisz nagyon meg lehetünk már győződve arról, hogy a földműves az 1, 2, 3, sőt 5. és több hatost — miglen legalább egy forintja nincs, nem tudja megbecsülni, mert azon — ugymond — ugy sem segíhet magán semmit; pedig téves ezen felfogása, mert a mint tudjuk, krajczárokból gyűjtünk hatosokat, ezekből forintokat és így tovább.

A beszerzett adatok alapján minden lehetét elkövettem, hogy Bottornyán önszegélyző szövetkezetet hozhassak létre, ami jó indulatu barátaim közbenjárásával és segélyével sikerült csak. Ezen szövetkezetnek van vagy 150 tagja — 80 — 100 frt befizetéssel.

Igy aztán alkalmat adtunk a földműveseknek, hogy hetenként 10, 20 és több krajczár megtakarított pénzt elhelyezhesse, a legolcsóbb kamatláb mellett saját megtakarított pénzt kölcsön vehesse s ez által más adósságait törleszhesse.

Tudommal csak jegyzőségem területén a baromfi és tojás forgalomból 10 — 12.000 frt évi jövedelme van a földműves osztálynak, holott legkevesebbé sem láthatjuk azt, hogy ezen összegből bármi is adósságok törlesztésére fordítatnék, sőt ellenkezőleg több és több újabb adósságot tudunk felmutatni. Ezen összegnek csak 30 — 40 %-át tegyük fel, hogy ily szövetkezeti tagok

gyűjtik össze, egy 220 hétből álló csoport felosztása után legalább 25.000 frt adósságot törlesztettünk le hatosonként.

A jövő egyébként majd megmutatja, csak egy kis türelem, hogy az ilyenét megtakarítással elérjük-e célunkat, és akkor bővebben fogunk foglalkozni ezen kérdés megoldásával.

Kollay Lajos.

Kisiparosaink érdekében.

Mióta a magyar nemzet értelmiségének középosztálya; a polgárság öntudatosán halad azon az uton, mely a nemzeti vagyonosodás felé vezet; a kisvárosok jövője és jelentősége nemcsak nemzetgazdasági szempontból emelkedett kiváló fontosságra, hanem a művelt magyar iparosostály értelmiségének törekvése nemzeti szempontból is figyelemre méltó.

A magyar nemzet megizmosodásának egyik főfeltétele ma már kétségtelenül az, hogy képesek-e a vidéki kisvárosok érdekeinek érvényt szerezni? A legtöbb vidéki kisváros mintegy középpontja a hozzá természetszerűen csatlakozó vidék anyagi emelkedésének és szellemi műveltségének s így mindig csak attól függ az illető vidék fölvirágzása is, hogy helyes irányban, helyes módon tudja-e valamely kis város ezen feladatát megoldani.

Annak ellenére, hogy mi agrikultur-ország vagyunk, iparunk is némi részt kér a világversenyben. A mezőgazdaság terményeinek feldolgozásában, jelesen a ma'om és bőripar terén mond-

— Nem jól van az, vitéz. Ennek nem volt fegyvere.

Megint beállott a csend. Az alacsony Tatra felől menydörgés közeledik. Villámias, égszengés közt nehéz felhő repül. elől magas felhő parkányó kardját villogtatja Csaba királyfi, nyomában hun s magyar daliák. Kardjuk villanása villám, mozdulásuk ég zengése, haragjuk az ellenség veszte.

A néma lég beszötétül. Nincsen az égen csak egy fényes csillag, az is mint ha a föld felé közelednék. Száll az égen fényes ivben, lehull izzó ragyogással, akár csak az emberi szív, hogy ha felegyujtják a vágyak.

Hulló csillag oda hullott az istenek sátorához, hulló csillagon egy angyal, fehér, fényes, széke.

Elhalványul az istenek arca, reszketve néznek reá a hősök.

— Mit akarsz itt? — kiáltá Hadur és rettenetes szavaira megdördült a felhők széles botozata, bömbölve hullottak alá a gránit-sziklák; tajtékosan rombolva bukkott a völgybe a tarpataki vizesés megakadt árja.

Az angyal fölemelte jobb kezét és megszakadt a hangok és elemek vad háboruja.

Az angyal letette jobb kezét a barát vállaira: — Ezt akarom. Ez nem a tietek. Ott a csillagos magasság fölött várj reád a Láthatatlan.

Armány keserű mo'olygással tekintett a Hadurra.

Senki sem felett.

Mintha megkövültek volna. És az angyal elrepült a barát lelkével a csillagos magasság fölé, a hol már vár rájuk a Láthatatlan.

Beállt az éj már, mikor egy nehéz sőhajtás tört elő az öreg isten kebléből. Aztán felkelt és kezébe kapta rettenetes buzogányát:

— Ezt a földet én szereztem, enyém a nép, aki lakja. Ki meri elvenni tőlem? Ti az enyémek vagytok itt körültem. Utánam. Jó kardunkat nem győzte meg ellenség. Foglaljuk vissza ezt a földet megint.

S leszállottak nehéz ködben a Poprád völgyére. Elmentek a Hernád völgyén széke Tiszáig, széke Tiszától öreg Dunáig, át a Dunán arra felé, a hol lakik a magyar fejedelem.

II.

Lenn a földön akkortájt Géza fejedelem országolt, ez a békés fejedelem, a kiról azt írják a krónikáiról, hogy elég gazdag volt arra, hogy két Istent szolgáljon: azt a régit, a ki Ázsiából ide hozta népet; meg azt az újat, a kit német papok terjesztettek.

Fehérvárol nem messzire, erdő mélyén pihent meg a csapat. Egy-két manó bekuulogott a városba, hogy megtudja: mi újság. A többi had nyugalomra tért, el is aludt, csak Hadur nem tudott pihenni. Fárászta a pihenése, nem jön álom sehogya a szemére.

Nehéz éjjel volt már. Megérinti valaki az isten vállát. Magas, szikár férfi állt előtte.

— Kelj föl.

A „Muraköz“ tárczája

Hadur halála.

— Költemény prózában. —

I.

A szürkület acélszine borongott a Lomniczi csucs felett. A hegyormok körül felhők kavargtak s a legmagasabb szirten haragos arcczal üt a menydörgő Hadur.

A tündérek félve bujtak el források ölébe, kővér moha közé. A pajkos manók is komoran gunnyasztottak egy furcsa felhődarabon. Előbb emberi koponyához hasonlított az a felhő, aztán szétfoszlott s olyan lett, mint két egymásra dobott lábszárcsont, azután meg lett belőle kereszt.

A Hadur halján valamivel lejjebb guggolt a rőtszakálu armány, oldalát a szakadékban boszorkányhad pihent. Csendes volt a magyar Olympus, mint zivatart előtt az erdő.

Egyszerre megnyílik a felhőpadló és sisakos, páncélos vitéz lép a komor isten elé. A vitéz nyomában átjatos barát lépdek, félénken tekint körül, ajg bírják lábait a reszketéstől.

— Hadur isten — szólt a vitéz — betölt a sorsom lent a földön, meghaltam. Itt vagyok előtted. Ez a barát itt szolgálom, karddal öltem meg, hogy velem jöjjön a másvilágra.

hatjuk: jelentékeny helyen állunk s ezzel már a külföldnek is számolnia kell. Nem csodálkozhatunk tehát, hogy a mezőgazdasági gépgyártás is oly fényes fejlődésnek indult, hogy a külföldi tőke is megtelepedett nálunk, melynek kamatai szépen ki is vándorolnak, a mi világos kárunkra.

Az utóbbi időben a nagyiparnak versenye nincs valami lelkiismeretes tekintettel a szerényebb anyagi erővel dolgozó kisiparra, mely pedig nem versenyezhet mással, mint szolidaritással és becsületességgel.

Az ma mindenki elismeri, hogy a kisipar kérdése fontos napi kérdésé lett. S mély belátású államférfiak, avatott nemzetgazdászok törik elméjüket e kérdés helyes megoldásán. Hogy sikerül-e, ez a jövő titka. Az államerejének biztosítása lenne e kérdés megoldása esetén, mert egy osztályt mentene meg jóformán az elzúllás és proletariatus elől, mely osztályt eddig becsületes munkával kereste kenyerét.

A nemzeti fejlődés és nemzeti társadalom kifejlődése bizonyonnyal várható a kisipar virágzása esetén, mert a kisiparos becsületessé munkája nemcsak vagyoni függetlenséget ér el, hanem önállóságot is. A pénzt és vagyont arányosabban osztja el, az iparos a szabadszeregeteinek alapját is nagyobb mértékben veheti meg.

A független és vagyonos osztály mintegy gerinczét képezte mindenkor az élő nemzetnek s ezt a középosztályt, ha pásztulni keze, minden áron meg kell menteni.

Első törekvésünk legyen tehát, hogy a középosztály anyagi boldogulásának útját ne vágjuk, hanem a társadalom intező férfainak oda kell hatniuk, hogy böcs előrelátással a jövőbe tekintve, minden körülményt, mely e kérdéssel összefüggésben van, a kisipar érdekében kell elintézni.

De magának a kisiparnak sem szabad tétlenül néznie a viszonyok alakulását; nem szabad arra várni, hogy mindég és mindenben az államhatalom jöjjön segítségére, önmagának feladata a saját érdekében a küzdő-tért teljes mértékben elfoglalni, mert nálunk a kisipar fejlődése igen fontos, nagy és nemzeti érdek, melynek előmozdítása hazafiai és erkölcsi kötelesség.

Azt mondtuk, hogy a kisiparnak magának kell első sorban magán segíteni, ezt azonban csak úgy éri el, hogy a viszonyok helyes fölismérésével úgy találja meg a kibontakozást, hogy az csakugyan alkalmas legyen és nagy időkre hasson ki.

Különfélék.

— **Hitlatetés.** A király Botffy Lajos zalavármegyei tb. főjegyzőnek és első al

Feláll. A férfi szelid zenéjű hangon mondja:

— Jer velem.

Szóltan indultak el Fehérvár felé. Megint a férfi szól:

— Tudom mit akartok. Karddal akarjátok kiirtani az új hitet. Hasztalan, a ki kardot von, karddal vész el.

— Idegen férfiu, megölik ezt a népet, ha kardját elveszitek.

— Nincsen ott ellenség, a hol meghonosul a szeretet. A ki az új vallásban hiszen, ha meghal is él.

— A szeretet...

— Nézz oda.

És a csillagatlan, setét égbolozat kettő nyílt. Angyalok éneke zengett az éjszakában. Az angyalok között egy megdicsőült női alak.

— Ki az ott?

— A mig néped őshite minden vonását el nem veti, országod védő asszonya. A lovasias gondolkodás előtt istenített ideál. Elvész a pusztító kard, de megmarad a bátor lelkesség.

És eljött kardját a bátor hadverő és a férfi ölébe hull.

— A fény megül... Ki vagy idegen? Látnod a jövőt? Nem felejt-e el népem? Nem lesz-e sátnya, megvetett?

— Lengjen fölötte szellemed.

— Ki vagy?

— En vagyok, a ki eljöttem, hogy életemet adjam e világnak bűneért.

... És sokogva sirtak a patakok, fák, virágok tündérel. Hadur nem volt többé.

Hamvas József.

jegyzőnek, közszolgálat terén szerzett érdemei elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **Scmlyi hír.** V i z k e l e t h y Imre nyug. pénzügyi tanácsos azon czélból, hogy a volt horvát bánok arczképeit összegyűjttesse, vidékünkön s néhány nap óta városunkban időzik. Mint hivatásos amatőr festő, maga másolja le a felfedezett műveket. Nálunk másol egyet és pedig értékes dolgot, azért közelebb kimerítően térünk vissza működésének méltatására.

— **A szűpítő-egyesület** e hó 24-ikén Morandini Bálint elnöklete alatt közgyűlést tartott, melyen gróf Festetics Jenő urat egyhangulag az egyesület védnökévé választották meg. Elnök bemutatott két városi park-tervet; a jelenlevők többsége elvileg a Mezei utcában lévő Baumhak-féle telek mellett nyilatkozott, melynek megvétele és befásítása ügyében a lépések megfognak tétetni.

— **Közösnetnyilváníás** Tóth Sándor perlaki áll. isk. igazgató-tanító ur két pörbéli tandíját — 4 frtot. — a helybéli szegény tanulókat segélyező egyesület czéljaira adományozta. Fogadja az egyesület hálás köszönetét! Csiszár József egyleti gazda.

— **Bottonyán.** „Bottonya és vidékének önszegélyező szövetkezete” czimvel egyesület alakult, melynek czéljait lapunk más részében írja le t. tudósítónk. Az új pénzügyintézet lapunkat választotta hivatalos közlönyétül. A szövetkezet igazgatója Kollay Lajos bottonyai közs. jegyző.

— **Meghívó!** A muraközi tanító kör ez évi rendes közgyűlést f. é. június hó 7. én d. e. 10 órákor a csáktornyai közs. elemi népiskolában fogja megtartani, melyre a kör. t. tagjai és a tanúgy barátai ezennel tisztelettel meghívhatnak. A gyűlés főbb tárgyai: 1. Elnöki jelentés. 2. Pénztáros jelentése. 3. Eötvös alapról szóló jelentés. 4. Tisztújítás. 5. A hitelemzés történelmi fejlődése s módszeres kezelése az elemi iskolában; előadja: Matyi Márk csáktornyai hitelemző ur. 6. A magyar nyelv tanítása a horvát anyanyelvű iskolában; előadja Kovács János mura-királyi tanító ur. 7. Netáni indítványok. Csáktornya 1894. május 23. Jene y Gusztáv kör-elnök.

— **A Gáspárits-émlék** ügyében e hó 23-án a csáktornyai bizottság kiküldöltei: Vrancsits Károly és Margitai József érintkezésbe tették magukat Perlak közönségével egy a perlaki bizottság megalakítása, valamint a még hiányzó pénz összegyűjtése czéljából. Perlak városházán szép számmal összegyűlt, melegen érdeklő közönségnek Margitai József 1. bemutatta a csáktornyai bizottság által elfogadott obeliszk tervrajzát s a perlakiak által leendő elfogadásra ajánlja azt; 2. jelentést tesz a gyűjtés eredményéről; 3. a még hiányzó összegnek beszerzése ügyében hívja fel a jelenlevők figyelmét; 4. a perlaki bizottság megalakítását ajánlja. Vrancsits Károly a Gáspárits-émlék gyűjtő bizottságnak keletkezését és eddigi működését ismerteti s felhívja Perlak város közönségét, hogy az emlékek mielőbb leendő felllítása czéljából tegyen meg mindent. A jelenlevők közül többen hozzászólván az ügyhöz, elhatározták: 1. hogy a

csáktornyai bizottság által ajánlott obeliszk-tervet elfogadja s hozzájárul annak elkészítéséhez, 2. a még hiányzó összegnek főleg gyűjtés útján leendő beszerzését a jelenlevők magukra vállalták; 3. a perlaki bizottságba megválasztottak: Kostyál Ferenc elnök, Dr. Böhm Sidnei, Horváth Csongor, Gréz Alajos, Vargha János, Sipos Károly, Tóth Sándor, Malek István, Banelly Sándor, Gáspárits Vincze, Biránárits Ferencz, Glavina András. — A megalakult bizottság az obeliszk helyének kijelölése ügyében tanácskozott, azonban végleges megállapodásra nem jutott. — Az obeliszk ügye ezzel végleges megoldást nyert, amennyiben Tersztenyák nagykanizsai kőfaragó az elkészítéssel megbízott, aki 3 hónap alatt az obeliszket elkészíteni tartozik, s így aug. végén azt rendeltetésének át is adja.

— **Kirándulás.** A csáktornyai tornaegylet Urnapján egy napi kirándulást tett a szomszédos Horvátországba. A kellemes és tornászati szempontból is becses kirándulásra Varazsdon át Turcsinig vonattal, onnan a regényes fekvésű, hegyes völgyes vidéken áthúzódó utat gyalog tette meg a társaság Varazsd-Tepliczig. Valóban kellemes emlékt, érdekes epizódokban gazdag, de különösen tornászati szempontból becses kirándulás volt ez. A tornászat iránt igazán lelkesülő férfiakat a gyaloglás egyáltalán nem viselte meg, ezt leginkább bizonyítja az a jó hangulat, mely Turcsinra visszagyalogolván, a horvát testvérek nem csekély gyönyörűségére szép magyar dalokban tört ki: még a Kossuth-nótára is sor került, Karlek karmesterege mellett. A társaságot Teplicz környékén P. J. igazán fáradhatlanul kalauzolta; az ő gondos utánnajárásának köszönhető a kitűnő ebéd, valamint a szőlőkkel, ligasokkal ékeskedő „Tonimir”-en, pihenés közben, jó piros bor mellett élvezelt pompás kilátás! Este se meg nem fogva, se meg nem törve (no az az egy láb nem számit!) ugyanazon az uton gyalog, illetve Turcsintól vonaton érkezett vissza a társaság.

— **A Szent-István országos vásár** a múlt héten kedden, kedvező időjárás mellett igen népes volt. Most ig nagy számban voltak a lóvásáron külföldi vásárlók is, kik az előző napi lendvai vásár daczára, élénk forgalmat és rendes jó árakat biztosítottak a nagy számban felhajtott lovaknak. Különösen a szép lovak iránti kereslet volt élénk, úgy hogy a mintegy 3000 drb. jószágállományból hivatalos adatok szerint 593 drb. ló kelt el, melynek jelentékeny részét Ausztriába, sőt Szászországba és Galicziába vitték; vasuton még az nap elszállítottak következő helyekre: Nagy-Kanizsára 4, Görzbe 5, Kuhndorfba (Karinthia) 5, Bécs 2, Mürzslug 6, Laibach (Krajna) 10, Laase 6, Klagenfurt 4, Adelsburg 4, Grácza 53 drb, Marburg 1, Marein 13, Szempcz 2, Schwarzenstadt 8, Budapest 36, Lemberg (Gácsország) 9 darab kiváló minőségű lovat, melyek közül első osztályu muraközi tenyészkanczáért átlag 4—500 frtot, ménekért 5—600 frtot fizettek; páros lovak ára uri fogatokba páronként 800—1000 frta ment. kiváló árakat véve; közönséges lovak kevésbé voltak keresettek, de árak kielégítő volt. — Aránylag a körülmenyeket figyelembe véve, most még élénkebb volt eladás tekintetében a szarvasmarha-vásár, úgy, hogy a 2000 darabra tehető felhajtott jószágból mintegy 25%, 436 drb. marha kelt el elég kedvező áron. A kirakodó vásár kevésbé élénk, de úgy felhozhat, mint látogatottság szempontjából népes volt.

— Megyei hírek. Zala-Egersze-
gen megalakult az újonnan választott városi
képviselőtestület; megválasztották az iskolaszéket,
jogügyi, pénzügyi, közegészségügyi stb. összesen
18 bizottságot. A képv. testület 34 virilis és 34
választott tagból áll. — Sümegben díjazással
összekötött tenyészállat-kiallítás lesz jun. 25-én.
— Nagy-Kanisza n. K. Hegyesi Mari, a
nemzeti színház művésze négyen estén vendég-
szerepelt Rakodczay társulatánál. — Kesz-
helyi kir. közigyűző Lénárd Ernő ottani
ügyvédet neveztek ki. — Balaton-Henye
és Monoszló községek határaitban nagy kárt
tett a jég. — A gabnárak a kedvező idő-
járás folytán az egész megyében hanyatlottak.
Megszűnt a kereslet, az üzlet teljesen pang.

— Hazai hírek. A berszeczowi kerület-
ben kolerajárvány lépett föl. — Az olasz ural-
kodóház családi tanácsban elhatározta, hogy az
olasz trónörökösnek a magyar uralkodóház vala-
melyik hercegét kell elvennie. — Budapesten
az országos levéltár oklevélállítása e hó 17-én
nyílt meg. — Manger Tivadar tüsnéki loko-
motívját mutatta be a Bécs Znaim-i vonalon f.
h. 19-én. — Maszlóka falu Kassa mellett e hó
20-án teljesen leégett. — Dr. Poilovics György
zrágrái érsek állásában meg lett erősítve. —
Kossuth Ferenc elfogadta a Tarnoczyféle tűz-
oltószer és gépjár technikai vezetését s jövő
decemberben elfoglalja állását. — Felméri
Lajos a kolozsvári egyetem tudós tanára e hó
22-én hirtelen meghalt. — Leon La Pointois
Pittsburgban genialis találmányt tett, a telektró-
kopot találta fel, mely a szemnek ép oly készü-
lék, mint a telefon a fülnek.

CSARNOK.

Kéziratok.

Serdültebb ifjúságunknak az a része,
mely már túl van Fenimore Cooperen s
Jelky Andrásan, a szűnő alatt kétségbe-
ejtő szorgalommal képzé ki magát abban:
hogy családi szerencsétlenségek okozzon
papíron s olyan dolgokat írjon meg, a
mik újságban napvilágot lássanak. Ezután
jönnek a levelek, vastag és tekintélyes
külsővel, a melyeknek novella a tartalma
s mellette van a szerény hangú kísértő
levél, hogy ha jónak találtnók, tessék
kiadni Természetesen a törekvő ifu, a ki
már tulesett a középiskolán s ez idő sze-
rint a bajsznövezetési gondokkal küzkö-
dik, meg van lelke mélyén győződve
arról, hogy okvetlen jó, jeles és kitűnő
dolgokat produkál és Sassváry Uzobáld
gróf, a novella hőse, a midőn főurainknál
eddig még nem tapasztalt hanyagsággal
dől a kandallónak, miközben bágyadt mo-
solyjal nézi illatos havannája fűtőt,
utóérhetetlen alak.

Ezen dolgok indítottak arra, hogy
néhány tanácsal szolgáljak élemedetebb
fiatalságunknak az iránt, hogy alakjaival
és történeteivel mily módon lehet a leg-
keresebben a tökéletes elűlléses állás
felé hajtani azon embereket, a kiknek
asztán a bánatos alakok pokoli kinokat
okoznak. Mert, ha komolyan és lelkiismer-
tesen teljesíti valaki a rábizottakat s elol-
vas hetenkint ötven ilyen grófi tragédiát,
okvetlenül örül a lelke mikor látja, hogy
mily bámulatos egyöntetiséggel dőlnek
hanyatt kényelmes karosszékeikben a gró-
fok s az eső e közben halkán veri odakint
az ablakot. Ez emberek testére mindig ele-
gáns öltöny simul, el'eben ha a grófnő
az erkélyen ül s mig lent az aratók vig
danája hallatszik, tekintete végig száll a
pusztán, hajával könnyő szellő (E. E. K.
írány) játszik. A gróf rendszeren keresztbe
rakja lelkézipő lábait, ellenben a grófnő
hintaszéken ül és sőtét fekete szemében a

bánat méla homálya borong. A grófnő
rendszen arra a juhászlegényre gondol, a
kinek mélytűzl szemei vannak, férfias ar-
czát pedig a nap égeti. Az eső ezek köz-
ben folyton veri az ablakot. A gróf néha
föhláborítón könnyed kézlegyintéssel a
kandallóba veti, az általánosnál jóval illa-
tosabb cigarettjét, néha azt mondja: át
kozott! Ha kutya van a szobában, az
ilyenkor a gazdája térdre fekteti a fejét
és néz. Rendszeren okos szemével néz s
daczára e tekintetbeni jártasságomnak, még
nem találtam egyet sem, a melyik a füllei
vel nézett volna. E kutyák rendszeren dog-
gok s az még rejtély, hogy miért kell ok-
vetlen dálnak lenni a doggnak s miért
dogg minden dán.

E novellákba gyakranként szünetek
állnak be, a melyek miközben végződ-
nek A miközben többféle. Van olyan mi-
közben, a midőn a grófnő idegesen topog
kicsiny lábával a szőnyegen, lábdobogás
szőnyeg nélkül nem megy. Ellenben lehet
oly miközben is, a midőn a gróf kezeit
nadrágja zsebeibe mélyeszti. E tekintetben
nincs teljes egyöntetiség a dolgokban, s
igen kívánatos volna, ha közös megegye-
zésre jutnának a szerző urak. Az például
bizonyos jóleső meleg érzéssel tölti el az
embert, hogy a jószágigazgatók okvetlen
öregek, s a kastélyhoz vezető uton jege-
nyefasor van. E jegenyefasor kétségkívül
sokkal szebb lenne, ha a tisztelőre méltó
szerző, mielőtt a dolgába kezd, felkötí ön-
magát egyik szép puha fára s ugyanaz a
szél, a mely a grófnő haját megbontja,
lengetné őt is — mig odalen az aratók da-
nája hallatszik.

Igen érdekes és megazivlelendő hely-
zetek azok, a midőn a grófnő nevet. A
grófnő mindig ezüstös csengő hangon ne-
vet és semmi érzékük nincs az arany-
valutárhoz ezeknek a grófnőknek. A grófnő
egyáltalában nem foglalkoznak egyéb-
bel, mint hogy selyemzsebkendőket tépnek
össze.

Végezetül megtudja a gróf a valóságot,
hogy a birtok eluszott. Rettenetes sok grófi
birtok megy így a novellákban tönkre. A
gróf azonban ennek daczára még mindig
bámulatos egykedvűséggel, hanyagul dől
ide, vagy oda, de mindig valami szilárd
tárgyhoz dől és egészen nem dől fel.

Azután a szemei rémessen villannak,
a foglalni jöt fiskális pedig aranyóralánczá-
val játszik. A dán kutya megmagyaráz-
hatlan érzelmek által megkapatva, üvölteni
kezd hosszan. Ugyanezkor Babtiste, a hű
komornyik (minden komornyik hű, pedig
valószínű, hogy az urai ingeit viseli a gaz-
ember) elfojtottan zokog az előszobában.
Odakint vagy az aratók vidám stb. vagy
vagy az eső veri satöbbi.

Jön a nagy jelenet. Már volt dühös ka-
czaj, göröcsös kacaj, a melyeket azonban a
fiskális vérlázító aranyláncz-játékkal fogad.
De most hirtelen örült kacajra fakad a
gróf s elrohan. Hová rohan? Egy ciga-
rettéért, hogy aztán egykedvűen verhesse
le gondosan ápolat újával a hamvát? Nem.
A gróf a fegyvertárba rohan. A gróf lea-
kaszt a falról egy pisztolyt. Rendszeren pisz-
tolyt akaszt le s nem velencei tükört.
Természetesen ez utóbbi hiába irányozná
a homlokának, pedig most ez következik.
A gróf a pisztolyt a homlokának és soha-
sem a lábujja hegyének irányozza.

Azután egy dörrenés és a gróf lelke,

mintha csak fertály volna, költözködni kezd.
Hova költözik a gróf? Talán az Andrásy-
uton emelkedő búszke palotába?

A grófnő idegesen toppant, satöbbi, az
eső veri, satöbbi, a fiskális játszik vastag
arany... s a négy lábú dánus okosan néz a
szemeivel mindezen dolgok közé.

T. L.

Ha . . .

Ha elnézem csöndes estén
A csillagos eget,
Azt hiszem, hogy te is ott vagy,
S beszélgetek veled.

Te mosolyogsz, lelked dertült,
Bennem sir a bánat . . .
Sirásomra bánatomra.
Enyhe szellő támad.

Tudja isten, mi van azon:
Sirnom kell, ha látlak . . .
Nézem, nézem a csillagot
S könnyek között áldlak.

Bartos Gyula

Ablakomnál.

Ablakomnál csöndes sirás

Hallatszik,
Ki ki nézek, ki az, aki
Nem alszik?
A teli hold beragyogja
Az éjet . . .
Barna babám, mi baj történt
Ma veled?
Mért sirsz a bus szellővel?
Egyedül?
Nézz szemembe, tán lelked
Kiderült?
Rám sem tekint . . . zokogás a
Felelet
Fáj a szíve, beszélnie
Nem lehet.

László Rózsi

VASUTI MENETREND CSÁKTORNYÁN.

Indul	Napzaka	Óra	Perce	Gyora- posta- és vegyesvonat
Kanizsa felé	Reggel	4	39	gyorv.
	Délben	11	39	"
	Ejjele	10	07	postav.
	Reggel	5	52	vegyesv.
Pragerhof felé	Reggel	6	06	postav.
	Délután	4	15	"
Zágráb felé	Ejjele	1	17	gyorv.
	Reggel	6	50	vegyesv.
Varaszdig	Délután	4	20	"
	Este	10	17	"
Bobára	Délben	11	44	"
	Reggel	6	05	"
Egerszegre	Délután	4	28	"
Érkeznek				
Kanizsa felől	Reggel	5	51	postav.
	Délután	2	01	"
	Ejjele	1	14	gyorv.
Pragerhof felől	Este	9	32	vegyesv.
	Reggel	4	36	gyorv.
	Délben	11	29	postav.
Varaszdrol	Ejjele	9	55	"
	Reggel	4	22	vegyesv.
Zágrábból	Délután	3	50	"
	Délelőtt	11	17	"
Egerszegről	Este	9	30	"
	Délelőtt	8	52	"
Bobáról	Este	9	42	"

FELELŐS SZERKESZTŐ
MARGITAI JOZSEF

8 urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vrom. — Sve pošiljke tišće se nadražja novisak, naj se pošiljaju na ime Margitai Jožefa urednika vu Čakovec.

Isdateljstvo:

Kujšara Fischel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

na hrvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk. Izlazi svaki tjednen jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagaćućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i šal računaju.

Zdravoslovje.

Dusevni napor.

Kak god kretanje tela jako utiče na naše zdravlje, ito tak i dusevna delatnost. Dusevno dele jasi telo, kak god i telovno komu je duh naobzražen, tomu je i telo izrazitiše i vugedneše. Prekomjerni dusevni napor pak jako slabi živce i probavila, osobito ako nerado koji dusevni posel obavljamo. Prekomjerni napor duha slabi telo. Vu noćno doba ili vremenom probave neka duh miruje. Jako je škodljivo takaj umjetno svoj duh razdražiti alkoholničim pilom, kavom itd. Najbolše je vrēme za dusevno delo jutro

Dusevno delo valja navēk pred telovnim delom obavljati, a ne poslje njega, sedeti i misliti poslje napornoga telovnoga dela ili kretanja nezdravo je.

Razgovaranje je za duh, kaj je kretanje za telo, ar mu je najnaravnija i najhaenoviteša delatnost, koja osobito haasi duhu i telu, ako se kod nje ne uzrujamo. Razgovarajuć duh se bistri, a dihalo se vėzbaju i jaćiju.

Potres duše ili genuće srce

Da nam se zdravlje dobro zdrši, po trebno je, da se čuvamo vsako genuća srca.

Ako smo vesele čudi, krv hitraše običe telom, nutrešnji i izvanjski organi tela življe delaju, vsako vuživanje nam je

slajše, ter lehkeše podnašamo nevolje života nezpunjene želje, ufanja itd.

Dobra volja, zadovoljstvo i pokoj duše najveće su obrane našega zdravlja, a žalost uništjuje, rekeli bi život vu nami. Zato trebamo gledati, da smo navēk dobre volje i vesele čudi.

Žalostna genuća srca, koja iznenada na nas deluju, je kakti gift, koji vse naše sile uništjuje; iskustvo vuči, da najveći broj betega tela i uma, proiztiče iz nenadjanoga afakta straha, srdjbe, nesrećne ljubavi itd. Kak god vsake fele genuća srca veorna utiču na naše zdravlje, kaj još više utvaranje. Nebi čovēk vėruval, kuliko premembah prouzrokuje ovo vu našem telu.

Utvaranje nas čini ve betežnima, ve zdravima, a najviše deluje pri lju lih slabih probavila; oni utvaraju vu sebi betege, kojih nemaju, ter su tak vu istinu nesrećni ljudi.

Žalostna ganuća srca vsaki čovēk menje više doživljuje, ar podpune sreće nejma na svētu; nego se moraju srećni dani sa nesrećnima izmenjivati, ter nemožeš sreću prez nesreće, veselje prez žalosti niti pomisliti. Nu neleži vu našoj naravi, da smo uvēk mirni i veselji, za harmonični razvoj telovnih i dusevnih sposobnosti, značaja i talenta potrebno je žalosti i vėsiju. Nevugodnosti povisuju užitek vugodnosti. Duga težka žalost, koja telo i duh vubija, nikaj nebi hasnila, niti bi nam izgubljeno blago povrnula, niti okolnosti poboljšala.

Odveć velika žalost nesrećnika još nesrećnešim čini. Ako hoćemo ipak žaliti

nad nećim, kaj nam srce razžalosti, treba, da idemo vu prostu božju narav, tam udisujuć frižki zrak, hoćemo biti men e žalostni.

Sen i skoznuvanje.

Najvažnija pogodba zdravlja je, da vu stanovito vrēme čeli organizam miruje. Ima najmre dvē fele mira, — onaj gde samo pojedini delovi tela miruju, to je počinek i zabava; onda mir, gde čeli organizam miruje, to je sen.

Na'e telovne i dusevne sile nemreju navēk delati; ako su duže napete, iztroše se i oslabe. Ove sile pako opet se oživljuju i jatiju vu snu. Najbolje budemo začuvali svoje zdravlje, ako točno opredelimo vrēme, kad budemo spali, ter kad skoznuvali. Gd prelamlo spi, nemre biti zdrav; nego trpi od glavobolje, slabljine, mlitavosti, kapi (božji bič) itd. Zato se valja strogo vsega čuvati, kaj bi nas moglo buniti vu mirnom snu. Jer samo miren sen oživljuje naš organizam, hrani, k'ēpi, razveseli, daje nam veselje i jakost za delo.

Koliko da zdravi čovēk spava, nemre se za stalno opredeliti; to visi o starosti, spolu, tela i navadi. Děca spavaju navadno više, nego odrasli, debeli više nego suhi. — 6 do 8 vur mirno spavati dosta je za staro i mlado. Samo slabi ljudi i boležljivi moraju više spati. Ako odviše spavamo, duh nam se otupi, živici oslabe.

Najbolše je rano leći i rano ustati; gdo vu jutro skozen još duže vu postelji ostaje, škodi telu i duhu svojemu.

Sen po obedu nemremo vu obće pre-

ZABAVA.

Jopec ga je zvracil.

Jedan veliki gospodin bil je ljubitelj raznovrstne živine. U njogovom gradu se je nahadjalo englezkih konjev, francezkih cucukov, švajcarskih krav, amerikanskih kopovov, afrikanskih mačkov, australskih kokosih, morakih pajcekov i t. d. — Med ostalim živinim imal je i jednoga maloga jopčeca, koj je prost okolo po sobah trčal a puno krat i kvara dosta napravil, nu te mu je bilo slobodno, jer je bil osobiti ljubimac svoga gospodara a k tomu je svojimi smiešnimi svojstvami avim na zabavu služil. Ov mali jopčec si je za svogega dobrog prijatelja, domaćega psa izabral te se je rad znjim igral, čim je opet svogega gospodara više krat dobro znal zabavljati i na smieħ naganjati.

Jednoć taj gospodin, najmre gospodar toga grada pogibeljno zbetaše, u vratu mu se je iznutra napravil priuč, koj se je gniojil i sve to više rasel. Doktori su od svih

stranah dohadjali, ali do priuča, koj je bil duboko nutri u vratu, niti jedan nije mogel sa instrumentum dojtii, da bi ga predril. (To je narovski bilo u jako staro vrēme, jer danas bi mu već do njega sigurno došli) — Ovak su anda rećeni vraćitelji okopostelje, neznajući, kaj su čineći, stali i zglavami kimali, dok nisu do tog zaključka došli, da ako se bu moral za dva tri dana dušu zпустiti.

Naravski, da gospodinu to nije bilo sve jedno, ali kaj si je hotel, kad mu niti najvućeniji doktori nisu mogli pomći. Moral je trpeti — i trpel je.

Jednoć sam u sobi na postelji ležeći, — vrat mu je vć u toliko otekel, da je samo još slabo dihati mogel, — premisslaval je čalarnost ovoga svieta, vućenost svojih vraćiteljev i svojega zadnjega cilja, jopčec sa svojim prijateljem psom su pri peći spali, ležali su pak slučajno tak, da je jopčecov nos baš pri pesovoj zadnjici ležal. Ovo dvoje je gospodin iz postelje gledal, kad na jedan krat nekaj naravskoga iz pesove zadnjice jopčecu pod nos puhne, ov se osupne, skoći gore, gleda, ali jer je sad opet mir nastal, leže se natrag, ali opet onak,

kak je i prije ležal. Nije dugo tomu bilo, i opet jopčecu pod nos nevugodna duha puhne. Ov se opet gore skoći, pregleda sve okolo psa, koj je mirno dalje spal, i kad vidi, da je opet mir, legne se i opet u istom položaju, kek je i prije ležal k svojemu prijatelju, međjutim ipak z-očmi požmrkavajući, jer sad više nije hotel zaspati, pošto si je za stalno naprvo vzel zviranjek toga smrada, koj mu svaki čas u nos vudri, oćkriti. I nut! — I po treći put mu vudri takova jaka duha u nos, ali sad je zpazil, odkud to vun pušće. Vea zadovoljan nad svojim oćkrićem, skoći opet gore, beži k postelji svojega betežnoga gospodina, vze me medicinske fiašice, kojih je pri postelji na omariću dosta bilo, jedan zatik, beži žnjim k-spavajućemu svojemu prijatelju pri peći, te mu počme s tim zatikom zviranjek on'h hudiħ duhah zatikati.

Betežni gospodin, koj je to već od početka sve iz postelje gledal, sad se tomu tolikom silum nasmije, da mu je priuč u vratu puknul, gnoj izcurel i on za nekoliko dana posve ozdravel.

Ova ista pripovest, samo na drugi način, se pripovieda od kardinala Antoni Sa-

poručiti, osobito punokrvni ljudi nek po obedu pod nikakov način nespiju; starim, slabim i boležljivim ljudem jako bu dobro do lo. Po obedu nevalja duže spati od pol vure.

Gdo nemre lahko zaspati, nek se malo prešpandira na frizkom zraku, ali ne, dok bi truden bil, ar onda bi još teže zaspal. Vu obče nevalje telo ili duh odviše naprezati prvlje nego ideš spat.

Spavača soba nek je visoka i prostrana, da se zrak (luf) vu njoj odviše frisko nepokvari. Nevalja takaj vu istoj sobi spati, vu kojoj stanujemo i vu loženoj sobi, ar je zrak vu onoj sobi izkvaren, a umjetna toplina razmazi (izcarta) telo. Ako više ljudi vu jednoj sobi spava, treba o tom nastojati, da se zrak vu njoj nepres tance izmenjuje — ventilacijom — ili vrata susednih sobah odpréti, da se more zrak dovoljno obnavljati. Psi, mačke, lampasi, cvétje, zamazana ili mokra rubenina (rubje) vu obče vse, kaj zraka kvári, nek nije vu spavacoj sobi.

Punim želudcem nevalja nigdar iti spat, ar onda nemirno senjamo, znjomo se, ter gustokrat se prebudimo. Dobro je prvlje nego idemo spat, celo telo ili barem trbuh (črévo) ribati 8 do 15 minut.

Najbolše vréme za sen je noć. Ljuto se vkanjju oni, koji misle, da ako po noći nespavaju, da budu to nadoknadili po dnevu. Po dnevu kajčesa utiče na telo: svetlo, toplina, buka, vika itd., zato sen po dnevu nigdar tuliko neokrépi, kuliko po noći. Osobito pred pol noćju zdrav je sen; moglo bi se reći, da je zdraveše spati dvé vure pred polnoćjum, nego četiri po polnoći.

Ako legnemo spat, treba vse do ru bače sléti, ar ako opravljeni spavamo, krv nam nemre pravilno obticati, telo se odviše razžari, ter nemirno spavamo. Isto tak nam je sen nemiren, ako vu postelji čitamo, ar nam čitanje dušu uznemirje. Nevalja glavu niti previsoko, niti prenizko položiti; ako previsoko ležimo, stisnuta su nam prsa i terbuh; ležimo li prenizko, nas zaboli glava. Na ledji (hrbtu) ležati, nije zdravo; najbolje je, da ležiš sad na jednoj, sad na drugoj strani, ar ako navek na jednoj strani ležiš, ova se odviše krvjum napuni. Vusta treba vu snu zapréti. Nezdavno je, ako više ljudih skupa

vu jednoj postelji leži, osobito ako su razne dobe i različitog ustroja tela, jer razna izlučivanja jeden od drugoga udiše, kaj pod nikakov način nije zdravo; najviše se pako valja čuvati, s betežnikom vu jednoj postelji spati, dapače ako se za radi pažnje vu jednoj sobi spavati mora treba gustokrat ruke karbolnom otopinom prati, večkrat čistu rubje obléti, ter ako je beteg priljepčivi, treba, da se karbolna otopina vu sobi razmeče.

Da moreš skorom zaspati, dobro je vse brige i misli iz glave izbiti; nevalja, da si uzrujan i razdražen, kada legneš vu postelju. Zdravomu bude dobro na večer kupčicu vode izpiti.

Gospodarstvo.

Kaj nam pripoveda krt?

Ja sem jedna jako čudnovita stvar, pod zemljom živim i tam si iščem i lovim kukce, gliste i črve.

Žal mi je, da sem do vezda jošče né mogel predbiti ljudi za moju stran; nego mali i veliki, gde me najdeju, mene fondaju.

Tomu je zrok to, ar me jošče dobro nepoznaju, im vi gospodari poslušajte kaj bum vam ja povedal, kak živim i iz česa živim pod zemljom.

Pod zemljom si sam gelam stana, koj je okrugel i kotlu spodoben, i tu si največkrat počivam, a sam si delam od stana mojega vsikam pute. Poleg stana si jednu malu grabicu skopam, gde se voda skup zide i to je moj zdenec, kojega ja na dan večkrat pohodim, da si žedju pretiram.

Oni krtorovnjaki, koje večkrat ste vidli, to su né moji stani, nego to vam kaže kud sem hodil za hranom. Moj kvartir je 1 do 2 metra globok pod zemljom.

Pod zemljom imam samo jednoga pajdaša, koj me vsikam sprevdaja, a to je — „glad!“ To me čini, da sem grabeljiva živini. — Vu mojih putih, koje delam vsaki dan, prebežim, da si glada malo pretiram, i jaj onom siromakom kukcu, ali črvu, koj onda pred me dojde; ako pak nensidem črve, onda pojem i žabe, koje predme dojdeju. Negda se pripeti, da si i svojega fajta pojem, koj prel me dojde.

Mi krti smo samo na hasen tak na vrtu

i na polju i na senokošah, da bi nam gospodari morali zahvalni biti, kaj njim tuliko črvov i goenic pojémo.

Jedenkrat je jeden vučeni profesor probu napravil, da iz česa živimo mi krti?

Dva krtja je dal žive vu jednu drevenu škatulju zapreti i vu zemlju zakopati, a jesti jim je dal na tri dana 390 tompošov i 195 glistah i jednoga vcrknjenoga miša. — Vse ovo su ovi dva krti pojeli; ali jim to ne bilo dosta, i tak je jak i krt svojega slabešega pajdaša jošče k tomu pojel. A onda je pak dal tomu, koj je jošostal živ, korenje i drača, ali od toga je taj krt poginul. Niti nije moj fajt k tomu išel, kaj bi korenje jel, rajši je poginul, ar mi samo od kukcov, črvov i glistah živimo.

Vezda niti je potrebno, da se hvalim, ar dragi gospodar, ti sam budeš previdel, da ja, néš korenjem nego samo iz črvov, glistah i kukcov živim, i tak sem tvoj najbolši prijatelj, kajti hasen delam, ar na ljeto više jezer kukcov i vsakojakih črvov pojém, koji su tebi na kvar.

Tak anda naj misliti, da mi od korenja i žilicah živimo; ar vu krtovom želudcu je još nigdar nigdo našel korenje ili travu.

Istina, da i kvara delam, nego on mali kvar napravim, se lahko s malom delom poravná, ali ov kvar je né tak velik, nego ti je na hasen, ar ti kukca i črve, koji od korenja živiju, fondam. Jezere i jezere je takve nesnage, koji ti kvara delaju, ali ja je vse vu jednim ljetu s fondam.

Zato te prosim dragi gazda, naj me preganjati i fondati, nego drži za tvojega najbolšega prijatelja.

Krta.

KAJ JE NOVOGA ?

† Barun Vay Mikloš.

Senior evropskih državnikah i jeden od najviših dostojanstvenikah magjarskih, barun Vay Mikloš, vumrl je vu Budimpešti 14. majaš vu jutro 93 ljeta star. Još do nezadavna slavil je pokojnik vu priličnom zdravju svoj 93 — roijen dan, ter su se njegovi prijatelji nadjali, da bude starec prebolel posledice influence. Ovo ufanje bilo je vkanjljivo, jer barun Vay tak naglo prepadal, da

Obsudjeni.

livian, koj je takaj imal istolakovoga prišca u vratu i jednoga j. pca. Kada su doktori već povedali kardinalovim dvorjanikom, da za betešnika neima spasa i da je na svaki način zgubljen, pričeli su ovi krasti, kak je to već u takovih slučajevih zločesta navad, te su već i iz kardinalove stvari odušali. Kad su već skoro sve odnesli, skoči jopec gore, te išče i on kaj bi odnesel, ali već nikaj takovoga nije tu bilo, jer je već skoro sve bilo pokradjeno, — zgrabi anda škatulju u kojoj je bil kardinalski škrljak, odpre ju, vzeme škrljak van, metne si ga na glavu i hajd zbogom k-vrati, kud je videl, da su ostali sve vkradjeno nosili, hotel je i on svojim plenom oditi.

Kad je kardinal tu smiešnu figuru u kardinalskem škrljaku videl, a k toma mu je još čez možijane prešlo, kak i isti jopec neće ovom prilikum bez pliena ostati, jer kad svi krađu, huče i on, vušel mu je tak silen smieh, da mu se je prišče u vratu predrl i on a kratko vrijeme ozdravel.

U niekom varošu bil je jedan zločinac na smrt obsudjen, pak kad je i njegova familija i branitelj dal molbu za pomilovanje na vladara, čekali su svi znatizeljno, kaj bu odozgor došlo. — Vladar međjutim moral je bas zle volje biti, jer je sve molbe za pomilovanje polag svojega stoleka u košaru hitil i naredil, da se pravici ima zadovoljiti. Zaradi toga anda bil je odsudjeni dopeljani iz temnice pred gospoda gore v salu, gde su mu onda odluku vladarovu na glas pročitali, u kojoj je stalo, da ov hudodelnik za svoja črna diela kaštigu pretrpeti, koja ga bu glave koštala. U to ime su mu onda gospoda svoje nakanenje odkrila te mu objavila, da od dnes za tri dni bude došel iz Pešte Kozarek, koj ga bu na vušincu za vrat obesil i na stupu tak dugo visečega ostavil, dok kraj konca vun umre i duša mu se iz njegovoga grešnoga tiela na drugi svet preseli.

Jeli je ovo odprto i iskreno očitovanje gospode obsudjenomu bilo po volji ili ne, Bog zna, — toliko je istina, da kad su ga

iz sale nazad u tamnicu soldati vodili, kimal je nekak nezadovoljno glavom.

Došel je i taj tretji dan, kada bude najmre Kozarek svoje probe na njem delal. Deždj je curil kak iz škafa tak, da kak se ono veli, človek nebi niti psa iz hize tiral. Vrieme za putovanje je došlo i obsudjeni zide na pripravna kola, koja su ga imala do galgih, jednu uru od miesta odaljenih, dopeljati. Otec duhovni se na kola polag njega sedne te mu pričme iskru saviesti, ako još ima u njem, buditi te ga još u zadnjem času k Bogu obračati, stavljajuč mu pred oči, da ovo sada za vrat visenje i skvarenje tiela nije ništ proti onomu skvarenju duše na drugom svietu, ako se sad za svoje grieha nepožaluje i k Bogu neobrne.

Dok mu je otec duhovni ovak liepo u dušu govoril, ogleda se obsudjeni sve na okolo te veleč: „Ala nego baš grdo deždj curi — pak baš danas!“

„Eh tebi obešenjak je lahko“ — odgovori vriedni svećenik — „jer ti tam ostaneš, ali mi ostali se neimamo nikaj veseliti, koji bumo onda još jednu uru morali po njem nazad iti.“

Em. Kelly

nije više mogel niti u magnatsku hižu doći, da onda po svojoj želji glasa za civilnu šentbu. Vumrl je u hotelu „k englezkoj kraljici“, gde je od oktobra 1893. stanovao.

Barun Vay rodil se je 29. aprila 1802. ljeta u Alsó-Zsolczi u boršodskoj varmegiji od oca generala baruna Vay Mikloša i barunice Ivane Adelsheim. Pravoslone navuke izučil je u Beču i postal velikim notarjušem zemlinske varmegije, skoro zatim postal je vicišpan, ablegat u orsačkom spravišću ter velikim županom (fóispán) iste varmegije. Ljeta 1839. postal je septemvirom, a ljeta 1844. izabran je čuvarom korune. U tih raznih službah Vay je blagotvorno deloval kakti pomoćnik naroda ter se odlikoval za vrme glada, poplave i nemirah. Još 1846 postal je komanderom reda sv. Štefana.

Ljeta 1847. bil je poslan u Erdély, da onde kakti vladin povjerenik primiri Rumunje — i tu ga zatoče imanovanje magjarskoga ministra-prezeša iza odstupa Batthyanyeva. No prvije još nego li je tu čast prijel, imenovan je ministrom-prezešom barun Adam Rócsy, a Vay je pozvan, da uztraje u Erdelju. Malo zatim Vay je položil vse svoje časti, zvun časti čuvara kruno ter se p vukel u privatni život, ar se nije slagal sa stanjem stvarih, nastalih za Kossuthove ere. Pokehodob je ljeta 1850. odbil čast magjarskog guvernera, bil je zaradi pisma, kojom je odbil tu čast, zapleten u pravdu zaradi veleizdaje i osudjen na smrt na galgah. Kralj ga je onda pomiloval na 4 ljetni zatvor, a imanja su izručina njegovim sinom.

Pušćen kesneše iz rešta, živel je zabitno vse do ljeta 1860., kad je 20. oktobra imenovan magjarskim dvorskim kancelarom u Beču. No već 10. oktobra 1861. on se je zahvalil, postal opet 1866. velikim županom (fóispán) boršodskim, nakon vpeljanoga dualizma čuvarom korune, kaj je ostal do smrti. Od ljeta 1884. bil je podprezeš, a od ljeta 1888. prezeš velikaške (magnatske) hiže. Osobite je zasluge stekel za protestansku cirkvu, kojoj je bil jeden od glavarah.

Barun i barunica Seefried u Beču.

Od par danah boravi u Beču princesa Gizela bavarska, a tim povodom došli su onamo i barun i barunica Seefried (princesa Elisabeta bavarska) iz Opave u Beč. Barun i barunica stanuju u „hotel k grafu Frank“ ter ih je onde princesa Gizela pohodila. Jedan dan prvije hoteli su pohoditi pred poldan barun i barunica nadvojvodkinju Stefaniju u carskom dvoru, pak su dopelali u flikeru u tak zvano švicarsko dvorište. Dvorski stražar, koji ih nije poznal, hotel jim je prepričati ulaz. Smjuc se, zišli su barun i barunica Seefried s kočijah ter su pošli pešice u palače kraljeve-vdovice. Okolo 11 vure odpelali su se princesa Gizela barun i barunica Seefried u Lainz u pohode carici. Drugi dan povrnu se mladi par u Opavu, gde je barun u posadi.

Birov, krčmar i liter.

Nekojeg dana i meseca ovoga leta dogodilo se je u našem lepom Medjimurju, gde jeden selski birovo išel je sam k nekomeju krčmaru pregledat (vizitiral) stekla (flaše), nebi li koj liter premali. Ovom prilikom je i birovo nekoliko stekel (flaš.h) vzelo od krčmara i u občinsko kancelarju dal odnesti, da nj onde sprobuje t. j. zmeri. Pak kaj se je pripetilo? Kada je birovo krčmarova stekla s občinskim cementom (litrom) meril, dokazalo se je, da krčmarov liter veći, nego li občinski. U ovom poslu kaj je učinil

krčmar? Zatužil je birova, zakaj ima občina manjšu meru, nego li on.

— Ovak je siromski birovo zagazil u šmir, pak bi se lahko tak pipetilo, kak staro prirečeje (poslovica) veli: Koj pod drugim jamu kopa, da se u nju sam zokopa.

Kardinal Schlauch pri kralju.

Velikovaradinski biskup i kardinal dr. Lovro Schlauch, najdohovitiji prelat magjarskoga klera, bil je u poudeljek o poldan od Nj. Veličanstva primljen u privatnu audijenciju. Iz Beča krenul je kardinal u Rim, gde bude iz papinih rukah prijel u budućem konzistoriju kardinalski klobuk.

Prva električna željeznica.

Do vezda su električnu željeznicu rabili samo u varasih i na manjših lokalnih štrekah. Medtimgoga javljaju vezda iz Pariza, da je 9. majaša otvorena električna željeznica iz Pariza u Nantes. Prvi cug s električnom lokomotivom po sistemu Heilmannovu pišel je 9. majaša iz zapadnoga kolodvora (banhofa) parizkog ter je za jednu vuru prevralil 120 kilometrov i prez potežkoćah svlaol vse nepravilnosti tla, a nije se ne malo drmal. Od budućega ljeta ves bude se promet izmed Pariza i Nantesa obavljat električnom željeznicom.

Opljenjena porezna blagajna.

Na večer 15. majaša opljenjena (porobljena) varaska porezna blagajna (kasa) u Jászberényu, a zločincem neima niti traga. Kolika je svota vkradjena, još se nezna, — alj ona nadilazi 15.000 forinti. Provala kradja tim otajstvenije, čm je u istoj sgradi smještena i policijska straža. Blagajnička i soba i sama blagajna odprte su ključevi i odpiriči. Originalno je, da su tati sa sobom odnesli samo velike po 1000, 100 i 50 forinti, dočim su forintače ostavili.

U Budimpešti 19. majaša.

Iz Budimpešte pišeju sljedeće: Doček naših horvatskih gostih bil je veoma srdačan. Go-ti su pod vođenjem saborskog prezeša Vase Gjurgjevića stigli posebnim cugom ob 8. vuri 30 minut. Dočekalo ih je na izhod nom banhofu do 60 magjarskih zastupnikah svih strankah sa podprezešim zastupničke hiže Perczelom i ober notarijušom Kullman, ketti zaptupnik glavnoga grada. Na peronu su nadalje bili horvatski minister preuzvišeni g. Imbra pl. Josipović, prezeš liberalne stranke barun Fridrik Podmaniczky, direktor Tökölina anuma i narodni zastupnik Popović itd.

Kad je cug došel u banhofsku palaču, zaorili su barni uzkliki „Živili!“ i „Ejjen!“ a nato je narodni zastupnik Holtsy goste magjarskim jezikom najsrdačnije pozdravil, dočim je narodni zastupnik Bessenyei Ferenc pozdravil horvatski. U ime glavnog i prestolnog grada pozdravil je horvatske goste obernotarijuš Kullmann. Na vse pozdrave odzdrave je podužim horvatskim govorom saborski prezeš Vaso Gjurgjević, darši rečitog izraza osječajima Horvatah. Magjarski se je u ime gostih zahvalil fóispán (veliki župan) g. Kovačević.

Ob 11. vuri pohodili su horvatski zastupniki u zastupničkoj hiži prezeša orsačkoga spravi ča preuzvišenoga gospodina baruna D. Bánffy-a, gde se nahadjal i biskup krizevački Drahobeczky, a okolo 12. vure razgledali su novu palaču parlamenta, zatim su razgledali ostale institucije, kak je u programu ustanovijeno. Pohodivši Ludovicej,

odpelali su se okol pol šeste vure na Margaretski otok, gde je ob 6 vuri bil svetčani banket. Drugi den bili su u narodnim muzeju, u akademiji, pri ministru prezidentu, u kraljevskoj palači i u operi. Hrvati su sa svim zadovoljni odputovali u Zagreb.

Papijski konzistorij.

Iz Rima telegrafiraju: U denešnjem tajnom konzistoriju imenoval je papa šest kardinalov i praconival med ostalnim: nadbiskupa Posilovića za Zagreb, biskupe Marcellića za Dubrovnik, Starka za Krk i Mečellinia kakti administratora za Kotor.

Trinaest samoubojstvah.

U Beču i okolici se je u zadnja tri dana trinaest osobah usmrtilo. U tork počinjeno je šest samoubojstvah. Jeden dobro voljec se je strelil, trgovečki akademik Löff ogiftal zaradi nesrečne ljubavi, agent ogiftal zaradi kaznene prijave, fliaker Šuh se je obesil, kuharica Paula Festberger skočila je u Dunaj, švelja Barbara Wachta izpila je kupicu fosforove raztopine.

Krvavi izgred.

Iz Šoprona javljaju: U bližnjem selu Schützen sukobili su pred par dnevi na plesnoj zabavi dečki iz Schützensa i Ceprega. Kad je nazočen žandar hotel posredovati, bil je napadnut, pak je moral streljati. Već prvim šusom strelil je jednoga dečka i njegovu tancaricu. Na to je sledila obća borba. Žandar je strelil još tri dečke, a ostali su zaklali njega.

Dobre žopne i stene vure za fal čene moći dobiti pri Pollak Bernatu vuraru u Čakovcu (Pijac, Šparkassa). Pri njem se uzimljeju vure takaj za popravek za falčuu.

Nekaj za kratek čas.

Iz jednog zabitog mesta su došli dvojica u jedan varaš. Nu oni nisu nigdar još videli veliku biskupovu cirkvu. Kad su spazili, jedan sav začudjen veli „ovo zaista velika cirkva“; drugi mu veli mu odgovori „istina da je velika ali i naša farna je tulikajše velika.“

Opet veli prvi, „ali ipak bi naša vleznila u nju; opet veli drugi: to nemoguće. Da se ipak osvedočimo, da istinu govorim, hajda idemu probat.“

Salamonove reči.

Dvoje potrebno, da budemo na svetu blaženi: dober zeludec i pokvareno srce. Ali koj je blažen u takovim blaženstvu, zaista nemoremo mu biti ne navidni.

Naj se tužiti, da je svet zločest, i da su huda vremena; jer mi ljudi sami činimo svet. Trsi se, da bar onaj del, kojega ti činiš, nebude najgorši.

Priredil:
Kerleza Ignac.

LOTÉRIJA Buda 12-ga májusa 1894
65 38 74 48 70

Cena žitka. — Gabona árak.

1 m.-mázsa. — 1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	6 —
Zab	Zob	6 —
Rozs	Hrř	4 50
Kukoricza 6	Kuruza stari	4 80
" uj	" novi	
Árpa	Ječmen	5 50
Fehér búb	Grah beli	5. —
Sárga "	" zuti	4. —
Vegyes "	" změšan	4. —

NYILTÉR*

Egészselyem, mintázott Foulárdokat (mintegy 450 különböző fajban) méterenként 75 krtól 3 frt 65 krig, valamint fekete, fehér és színes selyemszövetek 45 krtól 11 frt 65 krig szállít — sima, kockás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle diszpozíció és 2000 különbözőszin s árnyalatban) szállít póstabér és vám mentesen a privátmegrendelők lakására Henneberg G. (cs. kir. udvar; szállító) selyemgyára Zürichben. Minták póstaforralóval küldetnek. Svájc zba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Ezen rovat alatt közlőtekért nem vállal felelőséget a Szerk.

KOTZÓ PÁL
GÉPÉSZMÉRNÖK

Budapest, Üllői-ut 18. szám alatt

Ajánl 2 1/2, 3, 3 1/2 és 4 lóerejű

SZÖGES CSÉPLŐKÉSZÜLETEKET

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű

sines gőzcséplőkészleteket,

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkívül nagy felületű rostákkal, árpahéjazóval és választóhengerral.

Fa- és szénfűtésű és eredeti szalmafüttő

GŐZMOZGONYOKAT

Továbbá R. GARRET & SONS felülmúlhatatlan 40 % tüzelőanyag megtakarító.

Compound gőzmozgonyokat

legjobbnek elismert brandtfordi önműködő amerikai kéveköto aratógépeket. Eredeti amerikai szénagyűjtőt 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható kombinált ruddal. Sorvető és szóravető gépeket és mindennemű egyéb kisebb gazdasági gépeket.

Jutányos árak! — Kedvező feltételek!

527 2—6

539 tk.94.

Árverési hirdetmény.

A perlaki kir. jbiróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Csesznák József orlakai lakósvégrehajtatónak Bartolics Bálint, Bartolics Margit, Bartolics Zsuzsanna, Bartolics Mária szent-máriai lakosok végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében 145 frt tőke ennek 1893. szeptember 2-től járó 80% kamatai, 80% késedelmi kamatai, 28 frt 23 kr. költség és ezuttal 8 frt 65 krban megállapított költség behajtása czóljából (a n-kanizsai kir. törvszék perlaki kir. jbiróság területén lévő a szent-máriai 142. sz. tjkvben. A I 1—35 sorsz. a felvett ingatlanok Bartolics Bálint, Bartolics Margit ifj. Pongrácz Tamás, Bartolics Zsuzsanna, Bartolics Mária szent-máriai lakosokat illető 597 frtra becsült fele része

1894. évi június hó 13 án d. e 10 órakor

Csesznák József felperei ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni szándékozók tartoznak a becsár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni. Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben még

pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanattól 30 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 45 nap alatt minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módzatok szerint lefizetni. — Ezen hirdetmény kibocsájtásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a perlaki kir. jbiróság telekkönyvi osztályánál és Szent-Mária község előjáróságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság Perlakon, 1894. évi február hó 27-én. 512 1—1

A Richter-féle Tinct. Capsici comp.

Horgony-Pain-Expeller

einevezés alatt igen jó hírnévként örvend. Ezen fájdalomcsillapító bedörzsölés valamennyi köznövény, osz és tagszagatásban szenvedő egyéneknek ez uton legyen ajánlólag emlékeztetve hozva. Ezen tinktura már 25 év óta, mint legmegbízhatóbb — iszer általánosan kedvelt és ennélfogva már további ajánlásra nem szorul.

Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen kitiűnő háziszernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony” védjegyre ügyelendő, nehogy utánzatot adjanak, mert csak a vörös Horgonyyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszerertárhoz: Richter gyógyszerertára „az arany oroszlanhoz” Prágában vagy Török József gyógyszerertárhoz Budapesten.

Hirdetmény.

„Bottornya és vidékének Önszegélyző szövetségéte” részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a

befizetések f. évi május hó 27-én

veszik kezdetét.

Továbbá, hogy az alapszabályok 5. §-a értelmében a tagok felvétele az I csoportba

f. évi június h. végéig

történhetik.

Bottornya, 1894. május 20-án.

528 1—2

Az igazgatóság.

ALAPITTATOTT 1841. ÉVBEN.

A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK
váltó-üzlete

BUDAPEST, V. DOROTTYA-UTCZA 1. SZÁM

saját házában.

Részvénytőke 10 000,000 frt.

Tartalékalap 4.400,000 frt.

Vess és elad mindennemű értékpapirt a hivatalos tőzsdei árfolyamok alapján;
tőzsdei műveleteket a legjutányosabban eszközöl;
pénzügyi műveletekre nézve szivesen szolgál szakszerű felvilágosítással;
ígérvényeket minden huzásra bocsájt ki;
előleget nyújt értékpapirokra;
díjmentesen megvizsgálja a sorsjegyeknek és sorsolandó értékeknek huzásait;
kisorsolás által érhető árfolyamvesztés ellen biztosít sorsjegyeket és sorsolandó értékeket.

528 3—3

